

۲ تاکید بر روابط انسانی و اجتماعی

هدف من در این سریال قبل از تاکید خاصی بر واقعه یا وقایع تاریخی معین، بیشتر معطوف به روابط انسانی و اجتماعی در دوران معاصر و رنج و مصائب نسل های گذشته در این سرزمین بوده است. به نحوی غیرمستقیم نیز اشارات و تاکیداتی در مجموع وجود دارد که استنباط و تحلیل نهایی از آنها منجر به نتیجه ای می شود که استدلالی برای وقوع انقلاب اسلامی ایران در سال ۵۷ است.

۳ سریالی ساختاری با لایه های مختلف مفهومی

رویای همیشگی من در ساخت آثار نمایشی ساختاری بوده و هست که حاوی لایه های مختلف مفهومی برای گروه های متفاوت مخاطبین در رده های گوناگون باشد و سریال سرزمین مادری نمونه مناسب و قابل ذکر از این نوع نادر در میان آثار نمایشی است باید اعتراف کنم که گروه عوامل سازنده سریال در یک هماهنگی کامل به بهترین شکل ممکن از عهده این کار دشوار و پرهزمت بر آمده اند.

۴ فیلمنامه منسجم

واقعیت این که نوشته آقای طالب زاده به دلیل اتکا بر وقایع مشخص و معین تاریخی، امکان تغییر چندانی وجود نداشت. مضاف بر این که پلات گسترده و پیچیده داستان هم تغییرات قابل توجهی را بر نمی تابید. علاوه بر این که نگارش فیلمنامه از چنان انسجام دقیقی برخوردار بود که دخل و تصرف در متن آن امکان پذیر نبود و در واقع کار اصلی و هنر گروه سازنده این بود که برگردانی دقیق و کامل از فیلمنامه را به بهترین شکل ممکن و اجرایی متمرکز بر جزئیات و باورپذیری هرچه بیشتر به انجام برسانند.

۵ یک سریال با ده ها سوپرستار

دو عامل مهم در این زمینه کاملا موثر بود و باعث می شد که امکان حضور بازیگران سرشناس و ارزنده در جمع سایر هنرمندان فراهم شود، اول فیلمنامه خوب و حضور نقش ها و شخصیت های جذاب و متفاوت در داستان پرکشش و عمیق سریال، خاطر بازیگران شاخص را به خود جلب می کرد و آنان را مشتاق پذیرش نقش و اجرای متفاوت آن می ساخت. دوم این که زمان طولانی تولید و روزهای فیلمبرداری این امکان را راحت تر فراهم می کرد که بازیگران خوب و در عین حال پرمشغله فرصت حضور در پروژه و اجرای نقشی مشخص ر با برنامه ریزی دقیق جلسات فیلمبرداری پیدا کنند. همین جا باید اضافه کنم که حضور این عزیزان و توانایی آنان در اجرای متفاوت و جذاب نقش ها کمک قابل توجهی برای ما بود و بسیاری از لحظات دراماتیک و تراژیک سریال حاصل ساعت ها بحث و طراحی مشترک با این بازیگران توانا و خبیره در تجربه و تخصص آنان بود.

۶ شخصیت ها انطباقی با حقیقت ندارند

یکی از سختی های روایت تاریخ حاشیه سازی هایی است که در مورد انطباق شخصیت ها و وقایع با تاریخ است... در این خصوص باید اعلام کنم که اساسا تمامی شخصیت های اصلی این سریال تخیلی و به هیچ عنوان انطباق تاریخی با اشخاص واقعی ندارد. بنابراین هرگونه اظهار نظر در این خصوص که منظور از هریک از شخصیت ها مثلا فلان شخص واقعی در تاریخ است، به هیچ وجه صحت ندارد و همه داستانی که در سریال شاهد آن هستیم ساخته و پرداخته ذهن نویسنده آن است و بنابراین هرگونه استنباط از وقایع و شخصیت های سریال صرفا خوانش مربوط به افراد با اغراض مختلف است و ارتباطی با هدف اصلی سازندگان سریال ندارد که در واقع و در بدو امر نقل داستانی جذاب در بستر تاریخ معاصر است. همان طور که گفتم شخصیت های تاریخی نسبت به شخصیت های اصلی در حاشیه قرار دارند و حضور تعداد محدودی از آنان در پس زمینه حوادث اصلی صرفا به عنوان اشاره ای تلویحی به مقطع تاریخی مورد نظر بوده است و نویسنده داستان قصدی برای مطرح کردن شخصیت های تاریخی در متن داستان نداشته است.

۷ شخصیت ها انطباقی با حقیقت ندارند

یکی از سختی های روایت تاریخ حاشیه سازی هایی است که در مورد انطباق شخصیت ها و وقایع با تاریخ است... در این خصوص باید اعلام کنم که اساسا تمامی شخصیت های اصلی این سریال تخیلی و به هیچ عنوان انطباق تاریخی با اشخاص واقعی ندارد. بنابراین هرگونه اظهار نظر در این خصوص که منظور از هریک از شخصیت ها مثلا فلان شخص واقعی در تاریخ است، به هیچ وجه صحت ندارد و همه داستانی که در سریال شاهد آن هستیم ساخته و پرداخته ذهن نویسنده آن است و بنابراین هرگونه استنباط از وقایع و شخصیت های سریال صرفا خوانش مربوط به افراد با اغراض مختلف است و ارتباطی با هدف اصلی سازندگان سریال ندارد که در واقع و در بدو امر نقل داستانی جذاب در بستر تاریخ معاصر است. همان طور که گفتم شخصیت های تاریخی نسبت به شخصیت های اصلی در حاشیه قرار دارند و حضور تعداد محدودی از آنان در پس زمینه حوادث اصلی صرفا به عنوان اشاره ای تلویحی به مقطع تاریخی مورد نظر بوده است و نویسنده داستان قصدی برای مطرح کردن شخصیت های تاریخی در متن داستان نداشته است.

۸ پایان باز سرزمین مادری

پایان سریال تا مقطع زمانی پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷ و به دنبال آن اشاره ای به آغاز جنگ تحمیلی شده است که پایانی کاملا باز بوده و مدل نگارش فیلمنامه به صورتی بوده است که امکان ادامه داستان در بازه زمانی جنگ هشت ساله وجود دارد.

۹ جوان ها اطلاعی از تاریخ معاصر ندارند

طبیعتا پرداختن به تاریخ گذشته سرزمین ایران از اهمیت بسیاری برخوردار است، به ویژه که در شرایط حاضر جوانان این مرز و بوم متاسفانه با تاریخ پر افتخار مردان و زنان استثنایی این سرزمین آشنایی چندانی ندارند و لازم است توجه آنان را به این نکته مهم که ریشه های اجتماعی و فرهنگی این نسل از کجا نشات می گیرد، جلب کنیم. برای مثال یکی از این شخصیت های کارزماتیک غرور آفرین در میان زنان ایرانی، بزرگی به نام زینب پاشا است که پدیده ای نادر و در عین حال گمنام در دوران تحریم تنباکو بوده است. به اتفاق نویسنده توانا آقای محمدرضا گوهری نمایه ای از داستان زندگی او را طراحی کردیم که در شرایط حاضر معلوم نیست اصلا توجهی به چنین موضوعی نشان داده شود! متاسفانه در دوره ای به سر می بریم که به هر دلیل، اتاق فکری برای پرداختن به گذشته غنی و سراسر افتخار ایران زمین وجود ندارد و همچنان مغفول مانده است؛ در حالی که سایر کشورهای منطقه به کوچک ترین حوادث تاریخی خود توجه نشان می دهند و آن را بیش از اندازه بزرگ می کنند تا برای نسل جدید خود هویت سازی کنند و تا جایی پیش می روند که شخصیت های بزرگ ایرانی را از ما جدا و به تاریخ نداشته خود منسوب کنند.

۱۰ جایگاه تلویزیون در نمایش تجربه های فراتر از روزمرگی

از نظر من تلویزیون متعلق به هنرمندان این عرصه است و به نوعی تامین کننده رابطه میان مردم و هنر و فرهنگ جامعه. به خاطر داشته باشید که بسیاری از شخصیت های مطرح هنری در حوزه های مختلف خواستگاه ابتدایی شان تلویزیون و برقراری رابطه اولیه با مردم و مخاطبان انبوه بوده است. پس، این امکانی است که در تعامل میان هنرمندان و مسئولان تلویزیونی شکل می گیرد و هرگاه در این خصوص هم اندیشی مناسب و سازنده صورت گرفته است شاهد خلق آثار متفاوت از تلویزیون بوده ایم. گرچه در دوره های گذشته تلویزیون از این ساز و کار فاصله گرفته و به همین دلیل شاهد انبوه برنامه هایی بودیم که دارای ضعف مفرط در ساختار و خالی بودن از کانسپت عمیق هنری و به اصطلاح پوپولیستی و کوچه بازاری است. در صورتی که تلویزیون در همه جای دنیا به دلیل داشتن بودجه های فرهنگی و غیرتجاری بودن، خالق آثار متفاوت و تجربه های فراتر از روزمرگی در هنر است. البته اگر چنین دیدگاهی در رسانه ملی ما درک و فهمیده شود حتما و باید همکاری های تازه شکل بگیرد و من و همکارانم قاعدتا از این فرآیند استقبال خواهیم کرد.